

25/2/24

טראומה והתמודדות עם טראומה בדתות העולם

קול קורא לפוסטדוקטורנטיות ופוסטדוקטורנטים מצטיינים לשנת הלימודים תשפ"ה

טראומה מוגדרת כאירוע אשר נתפס כמאיים מאוד, פיזית או פסיכולוגית, על האדם או על הקהילה, ואשר לווח בחוויות של אובדן שליטה וחוסר אונים. דתות מציעות כלים שונים להתמודדות עם טראומות אישיות וקולקטיביות, ומחקרים אמפיריים מראים כי אמונה דתית מסייעת להחלמה מחוויות טראומטיות הן במישור האישי והן במישור הקבוצתי.

חוויות טראומטיות עשויות גם לשנות את התפיסה הדתית, את תפקידיהם של אנשי דת, את חוסנה ותפקודה של הקהילה הדתית, ואפילו את ההשתייכות הדתית. מסורות וקהילות דתיות מתעצבות על-ידי חוויות טראומטיות הקשורות לתבוסה, כיבוש ויציאה לגלות, אסונות טבע, המרת דת כפויה. אירועים מסוג זה (כמו למשל, חורבן המקדש, כיבוש בגדאד ע"י המונגולים, נפילת קונסטנטינופול לידי העות'מאנים, התמוטטות אימפריית האינקה, השואה, אירועי 9.11, מלחמת יום הכיפורים) הטביעו את חותמם על פרשנות כתבי הקודש, התיאולוגיה, ההלכה, הליטורגיה, הטקסים, היצירה הדתית לסוגיה, והיחס ל"אחר". לעתים היו אלו טראומות שהצמיחו זרמים מיסטיים, תנועות משיחיות, ופילוג דתי, או העצימו אותם.

בשנת הלימודים תשפ"ה (2024 - 2025), תתמקד הפעילות של המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב (CSoC) בהתמודדות עם טראומה בדתות העולם. חוקרים וחוקרות העוסקים ות בכל אחת מדתות העולם, או בדת השוואתית, ועבודתם נטועה בכל אחד מן התחומים הבאים – חקר דתות, היסטוריה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, פסיכולוגיה, חקר תרבות, ספרות ואמנות, ניהול ויישוב סכסוכים – מוזמנים להגיש הצעות מחקר המתקשרות לפחות לאחד מן הנושאים הבאים:

- אמונה דתית או פרקטיקות דתיות והתמודדות אינדיבידואלית עם חוויה טראומטית אישית או קולקטיבית
- אנשי דת כסוכני התמודדות עם טראומה
- הקהילה הדתית מול טראומה אישית וקולקטיבית
- המרת דת כתגובה לטראומה
- אסונות וטראומות בפרשנות כתבי הקודש / בספרות תיאולוגית / בליטורגיה / בטקסים דתיים
- פסיקת הלכה במצבי טראומה ואסון
- השכחה והנכחה של טראומות בהקשרים דתיים
- נקם ופיוס מפרספקטיבה אמונית

Prof. Daniella Talmon-Heller
Department of Middle East Studies
Israel Institute for Advanced Studies, resident fellow Center for
the Study of Conversion
and Inter-Religious Encounters, director
talmond@bgu.ac.il

Raya Even-David
Administrative Manager,
* The Center for the Study of Conversion and
Inter-Religious Encounters
* JEWFACT project funded by the ERC
rayaed@bgu.ac.il +972-8-6428377

המרכז לחקר המרות דת ומגעים בין-דתיים (CSOC) מזמין חוקרות וחוקרים שהגישו את התזה במהלך חמש השנים האחרונות ויהיו בעלי תואר דוקטור באוקטובר 2024 לכל המאוחר, להציג מועמדות למלגת בתר-דוקטור ולהשתתף בקבוצת מחקר שתתנהל באוניברסיטת בן-גוריון בנגב בשנת הלימודים תשפ"ה (2024-2025). הקבוצה תעסוק בהתמודדות דתית עם טראומה. חברי וחברות הקבוצה יידרשו להימצא בקמפוס מרקוס באר שבע בימי הפעילות של המרכז ולפחות פעם בשבוע (המפגש השבוע נערך בימי שלישי, 14:00-12:00); להשתתף בארגון הסמינרים, קבוצת הקריאה, אירוע ספר, כנס, סיור וסדנת כתיבה (עוד לפני תחילת שנת הלימודים); ולהציג את מחקרים בפני החברים האחרים (בעברית ובאנגלית). המרכז יעניק מלגת בתר-דוקטורט שנתית בסך 74,000 ₪ (מחולקת ל-12 חודשים), מרחב עבודה בחזרי המרכז בספריית ארן, וסביבת לימודים תוססת ותומכת המורכבת מחוקרים ותיקים וצעירים, מהארץ ומחו"ל, ממדעי הרוח וממדעי החברה.

להגשת מועמדות, נא לשלוח בדוא"ל, בעברית או באנגלית, למנהלנית CSOC, [רעיה אבן דוד](#):

- תמצית תכנית מחקר (עד 1000 מילים)
- תקציר של עבודת הדוקטור (כנ"ל)
- קורות חיים מעודכנים, הכוללים רשימת פרסומים מלאה
- שתי המלצות, אחת מהן של המנחה, שתישלח ישירות לרעיה אבן-דוד.

דדליין להגשת מועמדות: 25 למרץ 2024

תשובות תישלחנה במהלך אפריל 2024

שאלות וביירוטים ניתן להפנות לפרופ' [דניאלה טלמון-הלר](#), מנהלת המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

למידע נוסף על CSOC, בקרו [באתר האינטרנט](#) שלנו, בעמוד [הפייסבוק](#) או בדף ה-[YouTube](#) שלנו.